GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 8. — Vinerĭ 11 (23) Ianuariu — 1885.

Românii, Tronulŭ și opiniunea publică.

VII.

După actulŭ încoronărei sĕvêrșitŭ în Iuniu 1867, noulŭ ministeriu ungurescŭ n'avù altă grijă mai urgentă decâtŭ de a pune în lucrare cassarea unilaterală a legilorŭ de egală îndreptățire națională, aduse de dieta ardelénă din Sibiiu la 1863 și sancțiunate de Maiestatea Sa. Rescriptele regescĭ, cu data 20 Iuniu 1867, ce au fostŭ adresate către guvernulŭ Transilvaniei și contrasemnate de comitele Iuliu Andrassy, vorbiau de „frățésca“ înțelegere dintre representanții ambelorŭ țĕrĭ adunațĭ în dieta din Peșta.

Capulŭ statului era așadér informatŭ, că tóte se facŭ în cea mai bună înțelegere, că Românii sunt mulțumițĭ cu mersulŭ lucrurilorŭ și că cei 1493 subscrișĭ în petițiunea dela 31 Octomvre 1866 nu sunt decâtŭ numai o fracțiune de malcontențĭ, ómenĭ neliniștițĭ, cari póte nicĭ n'au lucratŭ de capulŭ lorŭ, ci numai condușĭ de nisce influințe din afară dușmănóse statului.

Din nenorocire atitudinea nesocotită a unorŭ pretinșĭ „naționaliștĭ“ românĭ, carĭ primiră câte unŭ mandatŭ de deputatŭ din grația celorŭ dela putere, venì p'atuncĭ întru ajutorŭ adversarilorŭ noștri, a cărorŭ scopŭ era de a lăți și nutrí mereu la Tronŭ și în publicŭ opiniunea, că totŭ ce se fierbea în cazanulŭ din Peșta, se fierbea cu consêmțĕmêntulŭ poporului românŭ transilvanŭ.

Intr'aceea se puse în lucrare de puternicii ḍilei și „definitiva regulare a dreptului publicŭ alŭ Transilvaniei“ și a cestiunei de „egală îndreptățire a naționalităților.“ In Aprile 1868 clubulŭ lui Deak se sfătuia despre aceea, décă este consultŭ ca diferitele confesiunĭ și bisericĭ nemaghiare sĕ fie lăsate în usulŭ limbei lorŭ.

Se tractá c'unŭ cuvêntŭ de așeḍarea baselorŭ legale pentru contopirea naționalităților nemaghiare și o profundă neliniște cuprinse inimile Românilorŭ și mai alesŭ a celorŭ transilvanenĭ, carĭ vedeau cum se strîngea totŭ mai tare cerculŭ de ferŭ în jurulŭ lorŭ și simțiau, că era trebuință ca sĕ-șĭ redice glasulŭ și sĕ probeze înaintea Tronului și a opiniunei publice, că ceea ce se plămădea în dieta din Peșta, nu se plamădea cu concursulŭ și cu consêmțĕmêntulŭ națiunei române.

Din acestŭ sentimentŭ generalŭ a eșitŭ manifestațiunea dela 3 (15) Maiu 1868. In acéstă ḍi s'a făcutŭ adecă cunoscutulŭ pronunciamentŭ dela Blașŭ, prin care cei adunațĭ se pronunțară pentru autonomia Transilvaniei, pentru restabilirea legilorŭ dela 1863/4 și pentru redeschiderea dietei transilvane pe basa unei legĭ drepte și echitabile electorale, care sĕ facă posibilă și representarea poporului românŭ.

Trecuseră abia câteva lunĭ de când se făcuse încercarea de-a informá Tronulŭ mai bine prin petițiunea celorŭ 1493, care însĕ rĕmase precum scimŭ neresolvată. La causele, de ce acea petițiune n'a avutŭ efectulŭ doritŭ ómenii nu mai avéu timpŭ a se gândi, ei se mărginiră a lua cu părere de rĕu la cunoscință, că ea a rĕmasŭ fără resultatŭ și étă ce citimŭ în motivarea numitului pronunciamentŭ:

„Fiind-că în împrejurările presente nu ni-a rĕmasŭ altŭ terenŭ spre a câștigá încuviințare și valóre convicțiunilorŭ nóstre politice, ne restrîngemŭ la descoperirea lorŭ pe calea publicității, ca celŭ puținŭ ĕstmodŭ sĕ ne împlinimŭ datorința de cetățenĭ, năsuindŭ totodată a face și unŭ servițiu regimului prin descoperirea francă a nemulțumirei, ce provine din procederea lui în afacerile Transilvaniei.“

Pronunciamentulŭ dela Blașiu provocà o manifestațiune națională, care deșteptà îngrijirile guvernului ungurescŭ. Românii din tóte părțile începură a declara cu subscrierile lorŭ, că consideră părerile depuse în acelŭ pronunciamentŭ de părerile lorŭ. Guvernulŭ intentà procesŭ urzitorilorŭ acestui actŭ și numai în Blașiu fură citate la tribunalŭ până la 1 Augustŭ 25 persóne dintre cele mai de frunte. Intr'aceea numĕrulŭ celorŭ ce aderau în scrisŭ la pronunciamentŭ crescea pe fiecare ḍi. Cei dela putere și pressa lorŭ îĭ amenința cu temniță și era sĕ se nască unŭ procesŭ monstruosŭ, ce nu s'a mai vĕḍutŭ.

Momentulŭ era hotărîtorŭ, acésta o sêmțea fiecare. Incă odată li s'a oferitŭ Românilorŭ ardelenĭ ocasiunea de a dá espresiune adêncei lorŭ nemulțumirĭ printr'o manifestațiune energică generală. Cestiunea uniunei era în ajunŭ de a fi „regulată“ și interesele de viață ale națiunei române erau ignorate și combătute pe tótă linia. Ḍiarele din Viena scrieau cu órecare satisfacere, că guvernulŭ uugurescŭ prin intentarea procesului contra celorŭ ce au subscrisŭ pronunciamentulŭ și-a băgatŭ mâna într'unŭ cuibŭ de vespĭ.

Dér nicĭ manifestarea din véra anului 1868 nu a fostŭ făcută cu tótă tăria după unŭ planŭ generalŭ. Astfelŭ ea a devenitŭ unilaterală și efectulŭ ei s'a paralisatŭ și prin aceea, că s'au aflatŭ unii, cari făr' de voiă au venitŭ în ajutorŭ guvernului, care nu mai sciea cum sĕ iésă din încurcătură, adresândŭ petițiunĭ către monarchŭ ca sĕ sisteze procesulŭ în contra celorŭ ce au subscrisŭ pronunciamentulŭ.

In 12 Noemvre 1868 au fostŭ presentate monarchului 14 petițiunĭ diferite din Transilvania și în acésta audiență privată Maiestatea Sa s'a pronunțatŭ față cu presentătorulŭ acelorŭ petițiunĭ despre atitudinea inteligenții române într'unŭ modŭ, care dovedea, că i s'au datŭ cele mai rele informațiunĭ despre scopurile și intențiunile conducĕtorilorŭ românĭ.

Procesulŭ intentatŭ Românilorŭ de guvernulŭ ungurescŭ a fostŭ curmatŭ prin decisiunea Maiestății Sale și astfelŭ au încetatŭ și manifestațiunile nóstre naționale în ajunulŭ marilorŭ schimbărĭ politice din anulŭ 1868.

CRONICA POLITICĂ.

In ședința partidei liberale ce s'a ținutŭ la 19 Ianuariu n., ministrulŭ Orczy a schițatŭ rĕspunsulŭ ce are sĕ-lŭ dea la interpelarea lui Ugron în privința cestiunii magistrului supremŭ alŭ Curții. Ministrulŭ aratà mai ânteiu că dela încoronare, 1867, raportulŭ dintre casa domnitóre și dintre Ungaria a devenitŭ forte intimŭ și cordialŭ, cum n'a fostŭ de 300 de anĭ. Ungaria în acestŭ timpŭ a primitŭ atâtea dovedĭ de simpatiă și de atențiune din partea Maiestății sale, încâtŭ în semnŭ de recunoscință trebue sĕ o recunóscă acésta cu bucuriă. Ce privescŭ întrebările din interpelare, trebue sĕ se scie, că monarchulŭ are unŭ singurŭ statŭ alŭ Curții, care e alŭ sĕu privatŭ. Ca primŭ funcționarŭ alŭ acestui statŭ alŭ Curții funționéză în timpulŭ de față prințulŭ Hohenlohe ca magistru supremŭ, care nu e nicĭ funcționarŭ de statŭ austriacŭ nicĭ ungurescŭ, ci eschisivŭ ânteiulŭ funcționarŭ alŭ statului Curții monarchului, prin urmare elŭ arangiază tóte primirile și serbările dela Curte. Nu e eschisŭ însă casulŭ ca odată sĕ fie chiematŭ la acéstă demnitate unŭ cetățénŭ maghiarŭ. Până acum însă Austriacilorŭ nu le-a venitŭ în gându sĕ protesteze, că funcționéză comitele Hunyady ca magistru supremŭ alŭ ceremonielorŭ, comitele Szecsen ca mareșalŭ supremŭ alŭ Curții și baronulŭ Nopcsa ca magistru supremŭ alŭ împĕrătesii, deși numiții suntŭ cetățenĭ ungarĭ; prin urmare nicĭ în casulŭ acesta, că prințulŭ Hohenlohe nu e Ungurŭ sĕ nu se facă observărĭ. Pe basa acestei esplicărĭ nu mai e de lipsă unŭ rĕspunsŭ la întrebările lui Ugronŭ. Elŭ — Orczy — ca ministru ungurescŭ nu e îndreptățitŭ și n'are causă a se amesteca în afacerile cele mai private ale monarchului.

Ministrulŭ a fostŭ aplaudatŭ, precum și Tisza, care a rugatŭ pe membri pertidei sĕ apară câtŭ mai numeroșĭ în cameră spre a primí totŭ cu aceléșĭ aplause rĕspunsulŭ la interpelarea lui Ugron. Se vede că în cele din urmă șovinismului ungurescŭ încă i se póte tăia din unghișóre, și de rêndulŭ acesta Curtea i le-a scurtatŭ.

*

Diarele polone din Cernăuțĭ suntŭ informate, că autoritățile autonome din Bucovina au adresatŭ guvernului rugămintea, ca sĕ aviseze tribunalele de a primì pe viitorŭ petițiunĭ și în limba polonă în localitățile cu poporațiune polonă. De asemenea s'a trimisŭ guvernuluì propunerea d'a sĕ întroduce limba polonă ca obiectŭ de instrucțiune în anumite scolĭ. Mai departe se anunță că deunăḍile bărbații de încredere ai partidei române s'au întrunitŭ în Cernăuțĭ, ca sĕ se consulte asupra viitórelorŭ alegerĭ dietale. La acéstă întrunire au luatŭ parte și Polonĭ de ritŭ arménŭ, ca baronulŭ Simonovicĭ, cavalerii de Prunculŭ și Agopsovicĭ. Participanții în numĕrŭ de 25 s'au unitŭ, ca la alegerile dietale viitóre sĕ voteze solidarŭ numai pentru candidațĭ de naționalitate română. Alte disposițiunĭ în acéstă privință se vorŭ luá. după ce se va întórce căpitanulŭ țĕrii, baronulŭ Vasilco, care se duce acum la Viena sĕ se consulte cu comitele Taaffe.

*

Egiptulŭ forméză astăḍĭ obiectulŭ celŭ mai importantŭ în politica cea mare europénă. Tóte puterile cele marĭ europene sunt mai multŭ séu mai puținŭ angajate la deslegarea cestiunii egiptene. In prima liniă se află, după Anglia, Franța, care a făcutŭ Angliei unele propozițiunĭ relative la soluțiunea cestiunii egiptene și tocmai pe când se ocupă cabinetulŭ englezescŭ cu studiarea, cu aprețiarea și cu rĕspunsulŭ la propozițiunile francese, tocmai atuncĭ a trimesŭ și Sultanulŭ dela cornulŭ de aurŭ o misiune politică cu darurĭ bogate pentru regina Victoria și pentru principesa de Vales. Scopulŭ misiunei politice turcescĭ la Londra este de a cere prețulŭ, pentru care sĕ dea intereselorŭ engleze la Nilŭ concursulŭ sĕu. Sultanulŭ se înșală tare când crede, că va putea influința asupra cestiunii egiptene séu că va puté câștiga vre-unŭ folosŭ pentru sine séu că ar puté fi guvernului englesŭ de vre-unŭ folosŭ. Ómenii de pe lângă Sultanulŭ sperau că ei vorŭ puté vinde ajutorulŭ lorŭ în Egiptŭ scumpŭ Englesilorŭ. Gloria Osmanilorŭ de multŭ a apusŭ și la Nilŭ nu va mai reînvia. Sultanulŭ n'are nimicŭ de a da și nimicŭ de a sperá. Elŭ îșĭ ține candidatulŭ sĕu ca Chedivŭ în Egipetŭ în reservă, pe bĕtrânulŭ Halim pașa, pe care l'ar pune bucurosŭ în loculŭ lui Tewfic. Elŭ pune tóte în mișcare, ca sĕ ia tóte privilegiile, ce le-a căpĕtatŭ Egiptulŭ dela antecesorii sĕi de patru-ḍecĭ de anĭ. Dér acestea suntŭ flécurĭ, nimenĭ nu mai gândesce la ele. Și décă Anglia ar puté primi ofertele din partea Sultanului, totușĭ cestiunea egipténă nu s'ar puté resolvá fără voia Europei. Declarându-se cestiunea egipténă de europénă urméză, că nu se póte priví nicĭ de englezéscă, nicĭ de turcéscă. Dacă Anglia nu voiesce ca sĕ mai reînoiască influința turcéscă în Egiptŭ, cu atâtŭ mai puținŭ va avea Europa voiă ca sĕ nimicéscă opera sa în Egiptŭ și sĕ înalțe puterea turcéscă într'o țéră, unde se încrucișéză interesele sale. Puterile continentale suntŭ aplecate a recunósce suzeranitatea Turciei în Egiptŭ, dar restaurarea ei faptică nu o spriginesce nicĭ Berlinulŭ nicĭ Londra. Orĭ câtŭ de mare este diferența între puterile europene în privința Egiptu-

lui, dar într'unŭ lucru se unescŭ cu tóte, ca Turcia sĕ nu turbure cercurile diplomaţilorŭ. Turcia se află în procesulŭ de descompositiune, pe care-lŭ aştéptă Europa ca privitóre. Dacă ar voi Sultanulŭ sĕ ia o rolă activă în cestiunea egipténă, atuncĭ ar sărĭ Francia şi Rusia şi ar împedeca-o, deşi ar primĭ Gladstone ajutorulŭ turcescŭ. Politica englesă este o politică brutală şi egoistică şi caută orĭ ce concurenţă sĕ o delătureze şi numai silită primesce concurenţa francesă, rusă şi germană. Autoritatea Angliei în Egiptŭ este Chedivulŭ şi ministerulŭ sĕu ascultă de poruncile dela Londra, éră poporulŭ tremură de gendarmeria englesă. Sultanulŭ totŭ mai este pentru Mohamedanĭ patronulŭ lorŭ religiosŭ şi ar puté devenĭ şi stăpânulŭ lumescŭ, décă ar avé influinţă materială asupra Egiptului. Gladstone va primĭ bucurosŭ darurile dela Sultanulŭ, dar concesiunĭ nu-i va face în Egiptŭ de felŭ. Hobart şi Hassan Fehmi trimişii Sultanului potŭ sĕ-şĭ dea tóte silinţele în Londra, dar tóte suntŭ în deşertŭ. Cestiunea Egiptului se va resolvá şi fără de concursulŭ şi fără de voia Sultanului, pentru că astăḑĭ alţii dispunŭ de Egiptŭ. Cum se schimbă róta lumii, cine era odată Sultanulŭ din Constantinopole şi ce a ajunsŭ astăḑĭ!

*

»Standard« află din Schangai, că flota chinesă a primitŭ ordinŭ sĕ plece la Formosa spre a da ajutorŭ trupelorŭ imperiale ce se află înaintea Chelungului. Acéstă flotă, care are sĕ atace escadra admiralului Courbet, stă sub poruncile admiralului Sebelin, fostŭ căpitanŭ de corvetă alŭ marinei germane, şi este compusă din 12 corăbii. Fiecare din acestea are pe bordŭ unŭ comandantŭ germanŭ, unŭ maşinistŭ germanŭ şi 24 artilerişti germanĭ. Acestŭ faptŭ a produsŭ órecare nelinişte chiar în unele foi germane, deórece ar puté turbura bunele relaţiunĭ ce esistă aḑĭ între Francia şi Germania. Dacă scirea s'ar adeverĭ şi flota francesă ar suferi vr'o perdere, atuncĭ pacea europénă ar puté fi ameninţată. Léfa artileriştilorŭ şi maşiniştilorŭ germanĭ e de 1090 şi 1750 francĭ pe lună, şi pe lângă acésta guvernulŭ chinesŭ se îndatoréză a plăti familiei fiecăruĭ Germanŭ căḑutŭ 28,000 francĭ. Ḑiarele francese au înregistratŭ deocamdată aceste scirĭ fără sĕ facă vr'o observare.

SCIRILE ḐILEI.

Se vorbesce, că prinţulŭ de coróna Rudolfŭ şi principesa de corónă Stefania vorŭ întreprinde şi în anulŭ acesta o călĕtoriă în Orientŭ şi anume vorŭ visita Corfu, Atena şi Smyrna.

—0—

Comisiunea de cincĭ a reuniunei de maghiarisare din Clujŭ a ţinutŭ Sâmbătă o şedinţă, în care s'au stabilitŭ punctele din apelulŭ ce se va trimite pe globulŭ ungurescŭ.

—0—

Din Sibiiu se comunică, că între cadetulŭ Eszterhazy dela reg. 3 de husarĭ şi între locţiitorulŭ de oficerŭ Müller dela reg. 31 de inf. a fostŭ unŭ duelŭ în săbii din causa unei certe. Husarulŭ cadetŭ a primitŭ o rană periculósă în frunte, lungă de 12 centimetri.

—0—

»Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provincia« va ţiné o »prelegere publică« Duminecă în 25 Ianuariu n. la 6 óre séra în sala institutului pedagogicŭ-teologicŭ, pentru fondulŭ scólei de fete ce dorésce a înfiinţá. D. profesorŭ de teologiă V. Mangra va tractá despre »Mărirea şi căderea lui Mihaiu Vitézulŭ.« Preţulŭ întrării pentru familiă 1 fl., pentru persónă 50 cr., pentru studenţĭ 20 cr.

—0—

Studenţii românĭ din Montpellier în Franţa, au formatŭ o societate cu scopŭ d'a funda o bibliotecă şi d'a se ajuta unii pe alţii. Veniturile societăţii se compunŭ din cotisaţiunile membrilorŭ, din donaţiunĭ, din profite de balurĭ şi conferinţe etc.

—0—

Ministerulŭ instrucţiunei publice românŭ a trimisŭ suma de 1000 lei d-lui Bălăceanu, ministrulŭ ţĕrei la Paris, pentru aducerea în ţéră a donaţiunei făcută de regretatulŭ filo-românŭ Ubicini bibliotecei române centrale.

—0—

Se desminte scirea, că prinţulŭ Bulgariei ar avé de gândŭ sĕ visiteze pela 15 Ianuariu n. pe regele Carolŭ alŭ României. Prinţulŭ Bulgariei n'a luatŭ încă nicĭ o decisiune în privinţa acésta, fiindŭ acum fórte ocupatŭ cu afacerile ţĕrii sale.

—0—

Guvernulŭ românŭ va presinta în curândŭ Camerei unŭ proiectŭ de lege pentru înfiinţarea de şcóle de arte şi meserii în judeţele Argeşŭ, Băcău, Dîmbovita, Dorohoiu, Fălciu, Ialomiţa, Muscelŭ, Némţŭ, Putna, Romanaţĭ Teleorman şi Vâlcea.

—0—

Bancherulŭ israelitŭ Marcus Heim din Ploescĭ s'a depusŭ în arestulŭ preventivŭ pentru falimentŭ fraudulosŭ.

—0—

In nóptea de 27—28 Decemvre trecutŭ, o bandă de tâlharĭ a maltratatŭ şi jefuitŭ de banĭ şi obiecte pe Vasile Dimitriu, brutarŭ, din Haimanale, judeţulŭ Prahova. Urmăriţĭ de autoritatea locală, caraulă şi locuitorĭ, tâlharii au resistatŭ trăgêndŭ mai multe focurĭ, ceea ce le-a înlesnitŭ fuga. Făcêndu-se cercetărĭ la 4 Ianuariu curentŭ, banda compusă din optŭ individĭ, este descoperită; are de căpitanŭ pe fiulŭ preotului Andrei Bădescu din Olarĭ, deja arestatŭ împreună cu şése din tâlharĭ. Unulŭ este urmăritŭ. Obiectele şi parte din banĭ suntŭ găsiţĭ. Sub-prefectulŭ din Filipescĭ continuă cu instrucţiunea.

—0—

Tribunalulŭ de comerţŭ din Bucurescĭ a declaratŭ falitĭ pe comercianţii Pardos şi Bodolea.

Cugetărĭ la încheierea anului.

Selagiu ḑiua de Crăciunŭ 1884.

(Urmare din Nr. 6.)

Nesfĕrşitŭ este şirulŭ necazurilorŭ ce ne bântue; eu le voiu atinge numai »per summos apices: Dările au devenitŭ ne mai suportabile şi în mărimea acésta nu le mai veḑĭ nicăirĭ; justiţia e arbitrară şi scumpită prin taxele de timbru şi mai marĭ ca în oricare altŭ statŭ alŭ Europei; poporulŭ românŭ e administratŭ de streinĭ, numai în limba maghiară de elŭ nepricepută, mare parte în lipsa de legĭ positive şi clare; responsabilitatea judecătorilorŭ e numai ideală, căcĭ în faptŭ eĭ judecă după »biroi bölcs belatás« (terminologiă maghiară ce însémnă: ,buna chipzuiélă a judecătorului.«) Pe ce base se face aḑĭ la noi justiţia avurămŭ ocasiune a ne convinge mai vêrtosŭ noi Românii Sĕlăgienĭ, când cercarămŭ a ne revindica dreptulŭ electoralŭ dripitŭ şi călcatŭ în picióre. Amŭ fostŭ respinşĭ cu tóte recursele nóstre; ai noştri, cu sânta dreptate a mână, furŭ persecutaţĭ şi judecaţĭ la judecătoriile de 1-ma instanţă şi numai cu greu scăpară în urma sentinţelorŭ Tablei şi ale Curiei, unde încă nu s'a încuibatŭ şovinismulŭ şi unde mai sunt bărbaţĭ ai scólei şi sistemului din trecutŭ, carĭ ţinŭ la axioma, că justiţia e fundamentulŭ regatelorŭ.

Şi în urmă ce sĕ ḑicemŭ noi despre administraţiunea politică? Eu credŭ că este de ajunsŭ a-i reîmprospĕta numele de botezŭ ce i l'au datŭ înşişĭ Maghiarii cei mai ilustri: baronulŭ Sennyey şi grafulŭ Apponyi, numele de: ,asiatică.« Şi când ea este şi Maghiarilorŭ »asiatică,« întrebŭ: ce ne este nouĕ? Cum sĕ-o botezămŭ noi Românii?....

In cele de mai susŭ amŭ atinsŭ unele din nenumĕratele lovirĭ şi calamităţĭ, ce ni-le causéză alţii şi carĭ suntŭ consecinţele sistemului domnitorŭ. Sĕ vedemŭ acum ce amŭ făcutŭ noi în anulŭ 1884 spre a ne scuti, a ne apĕrá de ele şi spre a ne pregătĭ unŭ viitorŭ mai bunŭ. Şi anume ce amŭ făcutŭ şi ce amŭ omisŭ a face: a) în ţéră, b) în comitate, c) în comună, d) în familiă; pe tĕrêmulŭ politicŭ, bisericescŭ, scolarŭ, jurnalisticŭ, socialŭ şi economicŭ.

In anulŭ 1884 s'au esecutatŭ alegerile generale pentru dieta ungurescă din Peşta. Noi Românii din Ungaria şi Transilvania făcurămŭ tóte pregătirile pentru o conferenţă generală electorală întocmaĭ ca la anulŭ 1881. S'au alesŭ câte doi delegaţĭ din fie-care cercŭ electoralŭ din ţinuturile locuite de Românĭ. Fraţii din Maramureşŭ la 1881 au luatŭ parte la conferinţa naţională, acum însĕ spre cea mai mare supĕrare a nóstră aŭ absentatŭ. Eată o dovadă de slăbiciune şi de neînţelegere. Unde a fostŭ şi ce a făcutŭ numerósă inteliginţă mirénă din Maramureşŭ în frunte cu Mihălescii şi preoţimea, ce se ḑice a fi luminată şi cultă, în frunte cu vicariulŭ episcopescŭ Kokenyeşdi? Strĕnepoţii lui Dragoşŭ se vede că au uitatŭ de faptele marĭ şi viteze ale strĕbunilorŭ şi că mai ţinŭ la proverbiulŭ »capulŭ plecatŭ nu'lŭ taiă sabia.« Sĕ sperămŭ însă, că ei nu suntŭ încă perduţĭ pentru noi, sĕ sperămŭ că se vorŭ reculege şi în viitorŭ îşĭ vorŭ face şi ei datorinţa de Românĭ mai alesŭ când se va tractá érăşĭ de-o comună conlucrare.

Conferinţa generală se ţinŭ, participândŭ delegaţii din tóte părţile locuite de Românĭ într'unŭ numĕrŭ fórte considerabilŭ. S'a întrunitŭ lamura naţiunei, bărbaţĭ devotaţĭ causei sânte şi drepte a naţiunei romane.

Decisiunile luate de astă conferinţă nu suntŭ în viuă memoriă. Intrebarea décă aceste decisiunĭ au corespunsŭ pe deplinŭ deplorabilei nóstre situaţiunĭ politice, nu este aḑĭ de actualitate şi vomŭ reveni asupră-i la timpulŭ sĕu. In scurta dare de sémă ce-o facemŭ acum póte fi vorba numai şi numai de aceea, cum s'au esecutatŭ conclusele luate de conferenţa din 1884 cu unanimitate?

La acéstă întrebare, décă vomŭ avé în vedere împrejurările dificile în carĭ s'au sĕvĕrşitŭ alegerile şi presiunea şi terorismulŭ ce s'a pusŭ în lucrare, putemŭ rĕspunde cu mândriă naţională, că cu puţine esceptiunĭ, esecutarea a fostŭ demnă de autorii concluselorŭ, şi au documentatŭ că viuă şi puternică este consciinţa naţională a Românului.

In mânia coruptiunei generale de care este infectată tótă societatea; în mânia pressiunei şi terorisărei oficióse ne mai pomenite, carĭ tóte sunt efectele relei şi

FOILETONU.

Séra de Sân-Văsii în Brăila.

Brăila, 7 Ianuariu 1885.

Societatea »Carpaţii« înfiinţată în oraşulŭ nostru de 2 anĭ de ḑile, compusă din peste 150 membri Românĭ, a escelatŭ în tóte ocasiunile prin introducerea ideilorŭ frumóse naţionale între membri ei şi-a tuturorŭ aderenţilorŭ, carĭ parte de curiositate, parte din sentiment, nu au lipsitŭ nicĭ odată a participa alăturea cu societarii.

Este ceva de remarcatŭ că poporaţiunea poliglotă din Brăila, fără esceptiune, are de obiceiu, ca în presera anului nou sĕ'şĭ încerce norocul la joculŭ de cărţĭ. Esistă unŭ soiu de asociaţiunĭ de jocŭ de cărţĭ, compuse esclusivŭ numai din streinĭ, în scopulŭ de-a seduce pe alţii ca sĕ'şĭ încerce norocului, luându-le astfelŭ şi ultimulŭ banŭ din pungă. Şi câte neplăcerĭ aduce acéstă urîtă meseriă în familii!!

Bĕtrânĭ şi tinerĭ, bogaţĭ şi săracĭ 'şĭ încércă norocului, dér acéstă încercare pune în posiţiune pe mulţĭ a perde în parte, pe mulţĭ a perde cu miile de lei, alţii rĕmânŭ chiar săracĭ. Acéstă bólă este întinsă în tóte clasele societăţii Brăilene, nu cu ocasiunea anului nou.

Comitetulŭ societăţii ,Carpaţii,« voindŭ a scăpa pe membrii Societăţii, câtŭ şi pe amicii lorŭ de acéstă bólă, a făcutŭ invitaţiunĭ pentru toţĭ, ca sĕ se adune în séra anului nou în salonulŭ »Dacia« (localŭ de întrunire alŭ societarilorŭ) împreună cu familiile lorŭ şi sĕ serbeze pe Sân-Văsii, ajunulŭ anului nou, pentru care scopŭ Comitetulŭ cu concursulŭ membrilorŭ Societăţii a întocmitŭ unŭ felŭ de petrecere familiară, ce a şi reuşitŭ pe deplin spre satisfacerea fiecăruĭ participantŭ. Eată şi modulŭ serbării pe care vi'lŭ descriu fórte pe scurtŭ.

La órele 9 séra se vedeau deja sosindŭ familii şi la órele 10 salonulŭ era deja plinŭ cu părinţii de familii, mame, domnişóre, tinerĭ, până şi băeţĭ şi fetiţe; renumita orchestră a lui Petrică Jeanŭ intonă cele mai frumóse imnurĭ naţionale. S'a danţatŭ până la 11 óre, când Preşedintele Societăţii printr'o cuvêntare de deschidere bine simţită arĕtă adunării scopulŭ acestei serate şi cu osebire însemnătatea lui Sân-Văsii.

De-odată se ivi lângă Preşedinte unŭ copilaşŭ ca de vr'o 8 anĭ cerêndŭ a fi ascultatŭ de adunare pentru unŭ momentŭ şi începŭ a declamá poesia »Sergentulŭ« cu atâta precauţiune şi precisiă, încâtŭ aplausele întregei adunărĭ nu se puteau curma. Apoi mai mulţĭ membri ai Societăţii declamară mai multe poesii naţionale, tóte pline de sentimentŭ şi fiecare declamatorŭ şi-a câştigatŭ cele mai frenetice aplause.

Preşedintele anunţă după aceea procesulŭ unui mare criminalŭ ce se va pleda cu acéstă ocasiă înaintea adunării.

Lumea era curiósă. Dómnele şi domnişórele formau o colónă în lungulŭ salonului, iar bărbaţii altă colónă. In fundulŭ salonului şi în capĕtulŭ colónelorŭ se vedeau 3 mese, pe fiecare câte unŭ candelabru, hârtiă şi cernélă, ér lângă mese gata la orice ordinŭ arau 4 tinerĭ, îmbrăcaţĭ în costume naţionale. Pe masa Preşedintelui se mai observa unŭ clopotŭ micŭ şi altulŭ mare In fine scena representa unŭ tribunalŭ extraordinarŭ improvisatŭ, compusŭ din unŭ preşedinte, 2 membri, unŭ grefierŭ şi unŭ procurorŭ.

Era judecata anului ,1884.«

Preşedintele dă ordinŭ sĕ se aducă acusatulŭ, spre a'lŭ supune la interogatoriu. Aproḑii întroducŭ dintr'unŭ altŭ salonŭ pe unŭ bĕtrânŭ ghebosŭ, îmbrăcatŭ într'o ghebă, ţinêndŭ în mână unŭ toiagŭ cu inscripţiunea: »1884,« de care ava atârnată pe umĕrŭ o glugă, ér într'o mână purtândŭ o bucată de pâne. Impresiunea, ce făcù întrarea acestui curiosŭ acusatŭ tuşindŭ şi gemêndŭ, provocă vii aplause. Acusatulŭ adusŭ la bară fù interogatŭ în următorulŭ modŭ:

Preşed.: Cum te numescĭ, acusatule? Acusat.: Mĕ numescŭ anulŭ 1884. Preşed.: Ce etate ai? Acusatulŭ: Suntŭ de 12 lunĭ. Preşed: Unde ai locuitŭ? Acusatulŭ: Pe lume. Preşed.: Ai fostŭ căsătoritŭ? Acusatulŭ: Nu, pentru că nefiindŭ întrupatŭ, amŭ trăitŭ numai cu numele. Preşed.: Care ţĭ-a fostŭ profesiunea? Acusatulŭ: Sunt fără profesiune, der amŭ avutŭ pe lume o înaltă misiune. Preşed: Societatea nu a fostŭ mulţămită de modulŭ cum ţĭ-ai implinitŭ misiunea. Acusat.: Mĕ supunŭ, dar nu mĕ cunoscŭ culpabilŭ.

imoralei guvernărĭ a d-lui Tisza — inteligenţa poporului românŭ a fostŭ la înălţimea chemărei sale.

Românii bănăţenĭ la Făgetŭ şi Românii sĕlăgienĭ la Cehulŭ Silvaniei potŭ fi mândri de luptele lorŭ în campania electorală din anulŭ 1884. Décă cu tóte astea nu şi-au ajunsŭ resultatulŭ doritŭ şi că la Făgetŭ puterea brutală a mistificatŭ, ér la Cehulŭ Sĕlagiului a storsŭ totŭ forţa brutală resultatulŭ finalŭ din mâna Românului constantŭ, acésta nu e vina nóstră. (Va urmá).

Din parlamentulŭ românŭ.

(Urmare şi fine din discursulŭ episcopului Melhisedecŭ.)

D-lorŭ, noi amŭ avutŭ nenorocirea ca acei carĭ sapă pe ascunsŭ biserica nóstră sĕ pună mâna pe unŭ membru din Sinodŭ; acestŭ membru a fostŭ unŭ tênĕrŭ archiereu, pe care noi l'ăm făcutŭ archiereu ascultândŭ pe P. S. S. Mitropolitulŭ primatŭ, şi acestŭ membru s'a făcutŭ duşmanulŭ nostru de mórte. Acestŭ membru a fostŭ trimisŭ sĕ-şĭ facă studiele teologice în Atena. A mai fostŭ deserventŭ la capela din Parisŭ, şi dupĕ ce a intratŭ în Sinodŭ, orĭ-ce se făcea aci de o colectivitate asupra cestiunilorŭ carĭ veniau în discuţiă la votarea Sinodului, a fostŭ contra. Mai multŭ disputele, une-orĭ chiar certele întêmplătóre într'unŭ corpŭ deliberativŭ, şi câte trebue sĕ rămână acolo fără publicitate, a doua ḑi le vedeamŭ publicate prin ḑiare. schilodite, exagerate şi prefăcute în derîdere asupra Sinodului. Mai departe încă, acesta a fostŭ abia începutulŭ. A înfiinţatŭ singurŭ unŭ ḑiarŭ şi s'a apucatŭ pe faţă sĕ combată Sinodulŭ; a spusŭ că nu este bună instituţiunea; că trebue sĕ se aducă în Sinodŭ şi preoţii de mirŭ; că Sinodulŭ este duşmanulŭ preoţilorŭ; că episcopii maltratéză pe membrii clerului; că îi jefuescŭ, etc. etc. Suntŭ colecţiunĭ din acelŭ ḑiarŭ unde se póte vedea ceea ce acestŭ archiereu doria. A făcutŭ comitete secrete de preoţĭ îndoctrinaţĭ de elŭ pe la judeţe, le a trimisŭ poveţe ce sĕ facă contra episcopilorŭ şi a Sinodului, a provocatŭ congrese generale de preoţĭ în Capitală şi în provinciă ca sĕ producă o rĕscólă a preoţilorŭ contra episcopilorŭ şi a Sinodului. D. Mârzescu îndreptăţea acéstă purtare a clientului sĕu, întrebându-ne: Dar nu este în acéstă ţéră libertatea consciinţei şi a acţiunei? Dar nu este liberŭ unŭ membru alŭ Sinodului sĕ aibă ideile sale proprii, sĕ nu iscălésca ceea ce nu-i va conveni consciinţei sale? La noi acésta este numai unŭ pretextŭ, care are aparenţă de constituţionalismŭ, dar nu de canónele bisericescĭ. Eu ducŭ pe D. Mârzescu pe terenulŭ canónelorŭ, carĭ au tótă puterea lorŭ şi suntŭ legalisate şi de Constituţiune şi de legile nóstre. Sinodulŭ a voitŭ sĕ nu lase locŭ duhurilorŭ necurate, (mĕ ertaţĭ că mĕ servŭ de acestŭ cuvêntŭ), sĕ între în Sinodŭ. Sinodulŭ a voitŭ ca unŭ membru alŭ sĕu, ca şi fie-care persónă bisericéscă, sĕ-şĭ cunóscă datoria ca sĕ stea la loculŭ sĕu şi sĕ nu asculte de sfaturile cele rele. Când Sinodulŭ s'a hotărîtŭ sĕ adreseze o circulară sfătuitóre cătră clerulŭ ţĕrei spre a-i îndemná sĕ se pórte înţelepţesce, sĕ nu asculte de sfaturile rĕu voitorilorŭ bisericei nóstre, sĕ aştepte în răbdare îmbunătăţirea posiţiunei lorŭ materiale, archiereulŭ Calistratŭ nu a voitŭ în ruptulŭ capului sĕ subscrie. Dar care era causa? Causa era că elŭ avea altŭ drumŭ; la altă móră măcina acum şi nu putea sĕ se contraḑică. Când am vĕḑutŭ acésta am ḑisŭ: până când acéstă duplicitate? Acestŭ omŭ trebue exclusŭ din sênulŭ nostru.

D-lorŭ, între cei 12 apostolĭ, carĭ erau cu mântuitorulŭ lumei Christosŭ, ne spune sânta scriptură că a fostŭ unulŭ în inima căruia a întratŭ Sătana, dar însă la noi! Eu nu garantezŭ, că mâne nu va întrá satana şi în altŭ membru din Sinodŭ, şi este de datoria nóstră sĕ nu lăsămŭ sĕ intre Satana acolo. Noi aşa amŭ făcutŭ. L'am datŭ în judecată, i-am făcutŭ chiĕmare sĕ se presinte înaintea Sinodului. Nu a voitŭ sĕ asculte. Cine l'a pusŭ la cale nu sciu. L'am chematŭ, am trimisŭ pe protopopŭ, pe unŭ archiereu, dar a rĕspunsŭ că nu recunósce Sinodulŭ dreptulŭ de a-lŭ judecá. Am făcutŭ şi eu parte din comisiunea instituită pentru instruirea causei lui. D. Mârzescu ḑice că de ce am făcutŭ parte? pentru că m'a alesŭ Sinodulŭ. Şi vĕ declarŭ că n'am fostŭ nicĭ sunt duşmanulŭ lui personalŭ.

Vĕḑêndŭ că nu se supune, comisiunea şi-a făcutŭ raportulŭ sĕu la Sinodŭ, s'a începutŭ discuţiunea în Sinodŭ. Unii memari erau de opiniune sĕ-lŭ judecămŭ în lipsă. Eu şi P. S. S. Mitropolitulŭ Moldovei amŭ fostŭ de opiniune sĕ nu ne grăbimŭ, sĕ-lŭ lăsămŭ pe cealaltă sesiune, póte că în acestŭ intervalŭ omulŭ îşĭ va reveni în cunoscinţă, va veni la o cugetare mai serióső, sĕ nu ne grăbimŭ; şi aşa s'a şi făcutŭ. In acestŭ timpŭ ce se întêmplă? D-sa în locŭ sĕ vină la o idee mai sănĕtósă, se sfătuesce cu advocaţĭ, găsesce pe d. Mârzescu sciutorŭ de canóne, de tóte legile bisericescĭ, omŭ de progresŭ, carea vrea sĕ facă o beserică cum îi place D-sale, a luatŭ cestiunea în tratare pe de-o parte din pressă, şi pe de altă parte cu talentulŭ D-sale, şi trebue sĕ recunóscemŭ că e unulŭ din cei mai bunĭ advocaţĭ, se pricepe în tóte legile, numai în canóne sĕ-mĭ dea voe a i-o spune, este fórte slabŭ. (Aplause, illaritate). Ne-a trasŭ la curtea de casaţiă, adecă pe mitropoliţĭ, pe miniştri şi nu mai sciu pe cine, şi-mĭ pare rĕu, că nu a trasŭ totŭ Sinodulŭ, aşa trebuia unorŭ călcătorĭ de canóne ca noi. (Aplause). In curtea de casaţiă a fostŭ discuţiă mare, tóte acelea, carĭ le-aţĭ auḑitŭ aicĭ, s'au spusŭ şi acolo, au fostŭ aplause, au fostŭ de tóte, şi cum sĕ nu-lŭ aplaude! Vorbesce frumosŭ, şi eu l'aşĭ fi aplaudatŭ. Dar face multă onóre justiţiei nóstre curtea de casaţiă, are ómenĭ marĭ, ómenĭ superiorĭ, au ascultatŭ tóte acestea, şi la urmă a ḑisŭ sé se întórcă archiereulŭ la judecata lui, care i-o dă legea. După aceea a venitŭ sesiunea Sinodului, D-sa Calistratŭ trimite o hârtiă la Sinodŭ prin care întrebă: Hei, ce faceţĭ cu mine? Când mĕ judecaţĭ!!! Atuncĭ Sinodulŭ a ḑisŭ, noi nu avemŭ nimica de făcutŭ cu D-ta, D-ta te-ai pusŭ afară din canóne, nu vrei sĕ scii de ele, te-ai dusŭ la o judecătoriă, unde nu ai ce căutá pentru o afacere de disciplină bisericéscă, ne-aĭ trasŭ în judecată, nu mai ai nimica cu noi. Te previu că nu mai facĭ parte din clerŭ; căcĭ legile bisericescĭ ḑicŭ, că orĭ ce clericŭ care despreţuesce autoritatea şi judecata bisericéscă în tóte gradele ei, prin faptulŭ acesta se exclude singurŭ. Noi amŭ hotărîtŭ se nu ne mai ocupămŭ de acéstă persónă, decâtŭ dóră când elŭ ar veni sĕ între pe o altă cale în biserica de care s'a depărtatŭ. Noi avemŭ consciinţa că ne-amŭ făcutŭ datoria ca Sinodŭ şi ca episcopĭ românĭ şi cu iubire de ţéra lorŭ, şi ca iubitorĭ de ordine şi de moralitate. Amŭ aceea convincţiă şi nimenĭ nu'mĭ o póte lua, acésta amŭ dreptŭ sĕ o spunŭ pentru casulŭ lui Calistratŭ, pentru care D. Mârzescu a făcutŭ atâta tapagiu.

D-lorŭ, mai am multe de ḑisŭ despre starea bisericei nóstre şi despre necesitatea de a o ridica din decadenţa ei, dar nu vréu sĕ abusezŭ de pacienţa D-vóstrĕ, şi de aceea încheiu rugândŭ pe onor. Senatŭ sĕ sfârşéscă cu acestŭ incidentŭ, pentru că elŭ nu este de nicĭ unŭ folosŭ, nicĭ pentru demnitatea nóstră naţională, nicĭ pentru demnitatea bisericei nóstre. (Aplause prelungite.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 22 Ianuarie. — Renumitulŭ sculptorŭ Adolfŭ Hussar s'a găsitŭ erĭ la amédĭ mortŭ în patŭ. S'a constatatŭ, că a fostŭ lovitŭ de dambla (gută.) Acum în urmă lucra la statua lui Deak.

Berlin, 22 Ianuarie. — Impĕratulŭ a prânḑitŭ la masă părăsindŭ patulŭ; se află bine.

DIVERSE.

O scrisóre de dragoste. — In ḑilele acestea sosì la poşta din Berlinŭ o scrisóre avêndŭ adresa: „Guilelmo Imperiali. Berlinŭ.“ Fiindcă în cartea de adrese nu se afla acestŭ nume, unui funcţionarŭ dela postă îi trăsnì prin capŭ idea, că scrisórea trebue sĕ fie destinată pentru împĕratulŭ Wilhelm şi o şi trimise în palatulŭ imperialŭ. Impĕratulŭ o desfăcŭ, dar se convinse îndată, că foculŭ, ce şi-lŭ vĕrsa o inimă femeéscă îndragostită, nicĭ după formă nicĭ după cuprinsŭ nu'i era adresatŭ lui. Scrisórea trecŭ din palatŭ la poliţiă, care isbutì sĕ găséscă pe fericitulŭ în persóna unui pictorŭ. Artistulŭ italianŭ din causa acestei schimbărĭ cu împĕratulŭ Wilhelm s'a simţitŭ fórte onoratŭ şi a datŭ sĕ se pue cuverta în provaḑurĭ, ca sĕ o dea familiei sale ca amintire de împĕratulŭ şi de Berlin.

*

O energiă rară. — In luna trecută, autorităţile municipale din Berlinŭ primiră din partea unui tênĕrŭ rusŭ cererea d'a fi admisŭ printre măturătorii stradelorŭ. cererea purta apostila mai multorŭ profesorĭ ai facultăţii de sciinţe. Tênĕrulŭ este lipsitŭ de mijlóce de esistinţă şi n'are nicĭ unŭ meşteşugŭ. De mai mulţĭ anĭ îşĭ căştigă viéţa ca rândaşŭ, şi a avutŭ timpŭ pentru a'şĭ face studiile şi a trece esamenulŭ cerutŭ pentru a întrá la universitate. De mai multe orĭ, mai mulţĭ avuţĭ filantropĭ au voitŭ sĕ-i vină în ajutorŭ, dér, cu cea mai mare mândriă, le-a refusatŭ acestŭ ajutorŭ. Primarulŭ din Berlinŭ a primitŭ îndată cererea sa.

*

Viéţă lungă. — »Gazette hebdomadaire de médicine« a asemnalatŭ acum de curêndŭ esistenţa, în satulŭ Auberives-en-Royans, din provincia Isère, a unei femei în etate de 124 de anĭ. Preotulŭ din Auberives confirmă acestŭ faptŭ estraordinarŭ printr'o scrisóre adresată unui ḑiarŭ din Lyon. »Nu sciu, ḑise elŭ, dacă acéstă femeiă are 124 de anĭ, ceea ce însă sciu sigurŭ, este că are o sută şi doi anĭ de căsniciă, fiind măritată în 1783. La ce vêrstă s'a măritatŭ ea, nimenĭ nu póte sĕ scie şi persóna în cestiune de asemenea nu o póte spune.« Se scie că nunta de argintŭ se celebréză la 25 de anĭ de de căsniciă şi cea de aurŭ la 50 de anĭ. Ce nuntă va mai celebra susŭ numita femeă a cărei viaţă conjugală a trecutŭ peste unŭ secólŭ?!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Preşedintele invită pe Procurorŭ a espune faptele, pentru care acusatulŭ este datŭ judecăţii.

Procurorulŭ, din multe fapte, carĭ planéză asupra acusatului 1884 şi pe carĭ le-a espusŭ cu de-amĕruntulŭ, forméză cam următórele capete de acusaţiune: Nefertilitatea solului nostru, întroducerea diferitelorŭ bóle epidemice şi a episootiei. Născocirea rĕsboiului Franco-Chinesŭ, aducerea cutremurilorŭ înspăimêntătóre, încurcătura meschină a tuturorŭ afacerilorŭ comerciale şi industriale. Intêlnirea celorŭ 3 împĕraţĭ cu scopŭ de a nimicí statele micĭ.

Introducerea discordiei, intrigei, urei şi persecuţiunei, din care causă unirea şi înfrăţirea nu mai potŭ avea locŭ. Magnetisarea şi turmentarea capetelorŭ cetăţenilorŭ în materiă politică, (aci preşedintele sună clopotulŭ celŭ mare observând procurorului sĕ nu facă personalităţĭ). Alteraţiunea sentimentelorŭ naţionale, zizaniile pentru a agita pe popórele din Austro-Ungaria. Şi alte asemenea acusaţiunĭ desvoltate fie-care în parte şi cu probele cele mai evidente, în urma cărora cere onorabilulŭ Tribunalŭ sĕ'lŭ condamne la degradaţiune şi esilŭ pentru eternitate.

Preşedintele sună clopoţelulŭ spunêndŭ acusatului, că are cuvêntŭ de a se apĕra cu moderaţiune şi în limitele legei, pentru a nu atinge prestigiulŭ justiţiei.

Acusatulŭ se adreséză cătră judecătorĭ cu cuvintele: »Onorabilŭ Tribunalŭ! Sf. Justiţiă!« Revine apoi asupra fiecărui punctŭ de acusaţiă, se apĕră in modulŭ celŭ mai frumosŭ, atribuind tóte acusările nepăsărei ómenilorŭ, demonstrând prin acte inocenţa sa. Intre alte cuvinte de apĕrare se agăţă de Tribunalŭ ḑicêndŭ: »Că conformŭ unei grămeḑĭ de legĭ, croite după calapóde streine, onorabilulŭ Tribunalŭ ar fi trebuitŭ chiar din officiu sĕ'i dea unŭ apĕrătorŭ, care se numesce advocatŭ, fie cu séu fără diplomă, unŭ omuleţŭ din aceia carĭ facŭ lesne din negru albŭ, etc. Preşedintele: observă acusatului prin tragerea clopotului celui mare de a nu face personalităţĭ). Acusatulŭ: Da, am înţelesŭ d-le preşedinte, am înţelesŭ şi pricepŭ fórte bine că d-vóstră abusândŭ de puterea ce vĕ este conferită provisoriu nu numai că m'aţĭ despoiatŭ de dreptulŭ consacratŭ prin tóte legile de a avea unŭ apĕrătorŭ, cu cunoscinţă de drepturĭ şi nedrepturĭ, de legile, reslegile şi paralegile — elastice etc. Fineşte apoi cerêndŭ Tribunalului sĕ'i recunóscă inocenţa şi sĕ'lŭ achite, căcĭ numai sentinţele basate pe dreptŭ facŭ gloria justiţiei.

Preşedintele discutândŭ incetŭ cu cei 2 membrii, pronunţă prin grefierŭ următórea sentinţă: „Condamnă pe acusatulŭ la degradaţiune şi esilŭ imediatŭ pentru eternitate.« Dată şi cetită în şedinţă publică astăḑĭ la 31 Decemvre 1884, ora 12 nóptea.

Preşedintele ordonă conducerea condamnatului în exil.

Condamnatulŭ cere sĕ fie ascultatŭ unŭ momentŭ şi i se acordă cererea, după care începe:

Plecŭ pentru eternitate,
Condamnatŭ şi siluitŭ,
Făr' de lege nicĭ dreptate,
Oropsitŭ şi huiduitŭ. etc. etc.

Apoi aproḑii conducŭ pe condamnatŭ în esilŭ, musica cântândŭ marşulŭ funebru, iar adunarea aplaudă necurmatŭ.

Aproḑii în costume naţionale în numĕrŭ de 4 revinŭ în salonŭ, aducêndŭ la braţŭ pe anulŭ 1885, unŭ tênĕrŭ în costumŭ naţionalŭ, purtândŭ pe căciulă inscripţiunea: Anulŭ „1885.« La intrare musica intonà imnulŭ »Deştéptă-te Române.« Elŭ se aşeḑă lêngă preşedinte, începù discursulŭ sĕu, promiţêndŭ îndreptarea tuturorŭ relelorŭ comise de condamnatulŭ 1884. Mai promite scăderea agiului, înavuţirea comercianţilorŭ onestĭ, realisarea dorinţelorŭ naţionale, oprirea epidemiilorŭ, carĭ au bântuitŭ Europa în anulŭ 1884; dar întroducerea lorŭ pentru a stêrpi pe toţĭ inamicii Românilorŭ. Cu acésta, piesa se fineşte în aplause frenetice.

Dupĕ unŭ obiceiu tradiţionalŭ de peste Carpaţĭ s'au adusŭ ouĕ, pe carĭ domnişórele le-au spartŭ în pahare cu apă próspătă, pentru a'şĭ citi norocŭlŭ pe anulŭ viitorŭ. Fie-care participantŭ a fostŭ apoi servitŭ cu plăcintă şi cu bilete după obiceiu. Reîncepândŭ érăşĭ danţurile, petrecerea a duratŭ până la ḑiuă, despărţindu-se fiecare cu regretŭ, că ḑiua a apărutŭ pré iute.

Relatându-vĕ cele ce precedŭ nu întârḑiezŭ, d-le Redactorŭ, a vĕ arătá că pentru prima óră s'a vĕḑutŭ astfelŭ de serbare în oraşulŭ nostru, deşi improvisată, căcĭ preparaţiunile s'au făcutŭ numai cu 2 ḑile înainte, însă reuşita a fostŭ strălucită. **Gri.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ ungară 6%	—.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	96.35
Rentă de hârtiă 5% . .	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.30
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.—
Renta de hârtiă austriacă	82.85
Renta de arg. austr. . .	83.70
Renta de aurŭ austr. . .	106.—
Losurile din 1860 . . .	137 50
Acţiunile băncel austro-ungare	863.—
Act. băncel de creditŭ ung.	310.—
Act. băncel de creditŭ austr.	298.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	9.78½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.35
Londra 10 Livres sterlinge	123.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Ianuarie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	87½	88
Renta rom. amort. (5%) . .	92	93
» convert. (6%) . .	85	86
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	30	32
Credit fonc. rural (7%) . .	95	96
» „ „ (5%) . .	79	80
» » urban (7%) . .	90	92
» » » (6%) . .	85	87
» » » (5%) . .	77	78
Banca naţională a României	110C	1110
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	226	—
« » » Naţională . .	—	—
Aurŭ	17½%	18%
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.75	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	127·5	„	128·5
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.			

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile 1884, sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile 1884, care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS.“

Nr. 14216—1884. 1—3

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ vacantŭ de practicantŭ magistratualŭ cu unŭ salarŭ de 400 fl. anualmente, — se escrie prin acésta concursŭ.

Competenţii pentru acestŭ postŭ au sĕ documenteze, pe lângă aceea că au absolvatŭ cursulŭ de 4 anĭ de jură şi că posedŭ celŭ puţinŭ esamenulŭ de statŭ politicŭ, — că nu au trecutŭ încă peste etatea de 40 de anĭ.

Respectivele petiţiunĭ astfelŭ instruate sunt a se aşterne celŭ multŭ până în 10 Februariu a. c. la 5 óre după prânḑŭ subscrisului magistratŭ.

Braşovŭ în 17 Ianuariu 1885.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clusin (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clusin (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11.
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.